

ผลกระทบการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีต่อการจัดเก็บภาษีอากรของกรมสรรพากร

The Impact Of Change In Technology On Taxation Of the Revenue Department

น.ส.กิ่งแก้ว ศรีขจร

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง “ผลกระทบการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีต่อการจัดเก็บภาษีอากรของกรมสรรพากร” เป็น การวิจัยเชิงคุณภาพมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีที่มีผลกระทบต่อการจัดเก็บภาษีอากร ของกรมสรรพากรจากธุรกิจบนโลกออนไลน์ พร้อมทั้งนำเสนอแนวทางการแก้ปัญหาและวิธีการจัดเก็บภาษีอากรจาก ธุรกิจบนโลกออนไลน์ให้ก้าวทันกับความเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีในปัจจุบัน โดยใช้วิธีการสนทนากับเจ้าหน้าที่ของ กรมสรรพากรรายบุคคลจำนวน 4 คน และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา

ผลการศึกษาพบว่า การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีส่งผลกระทบต่อการจัดเก็บภาษีอากรของกรมสรรพากร ทั้งในด้านบวกและด้านลบ ในด้านบวกพบว่าเทคโนโลยีในปัจจุบันช่วยทำให้การยื่นแบบแสดงรายการภาษีมีความ สะดวก รวดเร็วมากขึ้น ลดต้นทุนและงานของเจ้าหน้าที่โดยสามารถนำข้อมูลที่มีอยู่ในระบบฐานข้อมูลของ กรมสรรพากรมาช่วยในการตรวจสอบภาษีและติดตามส่วนผลกระทบในด้านลบที่ส่งผลต่อการจัดเก็บภาษีอากรคือ ความยุ่งยากซับซ้อนของขั้นตอนการเข้าถึงข้อมูลส่วนบุคคลหรือข้อมูลรายได้ของผู้ประกอบการที่อยู่นอกระบบ เนื่องจากมีระบบการป้องกันชั้นความลับของข้อมูลด้วยรหัสส่วนตัว ทำให้ติดตามและตรวจสอบได้ยาก โดยแนวทาง แก้ปัญหาคือ ควรมีการปรับปรุงและพัฒนาเทคโนโลยีให้เหมาะสมกับปัจจุบัน ควรใช้ความทันสมัยของเทคโนโลยี ให้เกิดประโยชน์ต่อการจัดเก็บภาษีอากร เช่น QR CODE PROMPT PAY E-PAYMENT GOOGLE MAP และ APPLICATION เป็นต้น ตลอดจนควรมีการบูรณาการข้อมูลจากหน่วยงานต่างๆเข้าด้วยกันเพื่อการตรวจสอบ และติดตาม ด้านบุคลากรจะต้องมีการพัฒนาและฝึกอบรมอย่างต่อเนื่องเพื่อเพิ่มพูนความรู้ ด้านกฎหมายควรมีการ ปรับปรุงแก้ไขโดยเห็นควรลดอัตราภาษี เพื่อดึงผู้ประกอบการเข้าสู่ระบบและให้ยกเลิกข้อกำหนดในประมวลรัษฎากร ที่ผูกโยงกับพิกัดอัตราภาษีศุลกากร เรื่องการยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่มกรณีนำเข้าสินค้าที่มีมูลค่าต่ำกว่า 1,500 บาท เนื่องจากมีความเห็นว่า ไม่เป็นธรรมกับผู้ประกอบการในไทย และให้มีการหักภาษี ณ ที่จ่ายกรณีโอนเงินค่าสินค้าหรือ บริการให้แก่ผู้ประกอบการที่มีถิ่นที่อยู่ในต่างประเทศ โดยให้ผู้จ่ายเงินได้หรือธนาคารเป็นผู้หักและนำส่งให้ กรมสรรพากรขณะเดียวกันควรกำหนดบทลงโทษทางกฎหมายให้มากขึ้นเพื่อป้องกันการหลีกเลี่ยงภาษีอากร

คำสำคัญ : ผลกระทบการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี

ABSTRACT

The purpose of this study is to conduct qualitative research on the effects of changes in technology on tax collection from e-commerce businesses by the Thai Revenue Department (TRD). The study outlines mechanisms that keep pace with the rapidly-changing technology in an attempt to draw e-commerce business companies into Thai tax system. The research is developed from inquiries of four tax authorities from TRD and descriptive analysis.

The outcomes show that the changes in technology have both positive and negative impacts on revenue collection. Technology facilitates tax filing to become a more convenient and faster process. It also reduces costs and administrative burdens to tax authorities so that they could gain data from the TRD's internal database to improve tax audit procedures. However, on the downside, the rights to privacy and security could hinder the access of potential taxpayers' information. In order to collect ecommerce taxes, tax administrations should be innovated rapidly in accordance with the advent of new technologies. The use of technology such as QR Code, Prompt pay, E-Payment, Google map and other applications should be utilized to enhance tax collection system. Information sharing with other government agencies should be integrated to improve tax audit capabilities. Moreover, tax authorities should be trained continuously to keep up with upcoming challenges. Apart from that, tax rates should be exempted or reduced at lower rates to attract new potential taxpayers into the tax net. The VAT exemption of imported goods valued under 1,500 baht should be eliminated since it is considered an unfair competition for local business companies in Thailand. Therefore, the payment on goods and services to a foreign company should be subject to withholding tax and the payer of the income or a commercial bank is obligated to withhold the tax and remit it to the TRD. Tougher penalties should be enforced to prevent tax avoidance schemes and aggressive tax planning arrangements.

Key words : The Impact Of Change In Technology

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

กรมสรรพากรเป็นองค์กรของรัฐบาล สังกัดกระทรวงการคลัง ซึ่งมีภารกิจหลักคือการจัดเก็บภาษีอากรเพื่อนำไปบริหารประเทศ ดังนั้นจำเป็นต้องวางแผนและพัฒนาขีดความสามารถของหน่วยงานให้เท่าทันต่อเศรษฐกิจในยุคดิจิทัล (Digital Economy) ที่นับวันจะยิ่งเติบโตและขยายวงกว้าง โดยเฉพาะการประกอบธุรกิจต่างๆ ที่เพิ่มจำนวนบนโลกออนไลน์มากขึ้นจนได้รับความนิยมอย่างแพร่หลายทั้งนี้เป็นผลมาจากการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีในปัจจุบันที่ได้มีการพัฒนาและเติบโตอย่างรวดเร็ว

ปัจจุบันรูปแบบในการทำธุรกิจนอกเหนือจากภาวะไร้พรมแดนและการแข่งขันทางธุรกิจอย่างรุนแรงเพื่อช่วงชิงความเป็นผู้นำแล้ว ตัวแปรสำคัญที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วคือความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศที่มีข้อมูลข่าวสารแบบไม่มีขีดจำกัด แพร่ขยายไปทั่วโลก ทั้งนี้การเข้ามามีบทบาทของ เทคโนโลยีสารสนเทศได้เปลี่ยนแปลงวิถีชีวิต ของมนุษย์ และเศรษฐกิจโลกไปอย่างมาก ไม่ว่าจะเป็นเทคโนโลยีทางด้าน ฮาร์ดแวร์ ซอฟต์แวร์ ฐานข้อมูล หรือทางด้าน การติดต่อสื่อสารที่ได้รับการพัฒนาความสามารถอย่างเห็นได้ชัดในรูปแบบของ อินเทอร์เน็ตโดยผ่านทางเว็บไซต์ต่างๆ ซึ่งถือเป็นเทคโนโลยีที่มีความก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว มีการพัฒนาปรับเปลี่ยนให้เกิดความสะดวกมากมาย จากจุดเริ่มต้นที่มีวัตถุประสงค์เพียงเพื่อใช้สำหรับการติดต่อสื่อสาร

ปัจจุบันอินเทอร์เน็ตได้เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตประจำวัน และได้กลายมาเป็นหนึ่งในเครื่องมือในการดำเนินธุรกิจที่มีประสิทธิภาพ และได้รับความนิยมอย่างแพร่หลาย(คงศักดิ์ อภิชาติวิทยา,2550) ดังนั้น จึงก่อให้เกิดการทำธุรกิจบนโลกออนไลน์มีมากขึ้น เช่น จากเดิมการทำธุรกิจจากการซื้อขายในรูปแบบปกติทั่วไปที่ผู้ซื้อต้องเดินซื้อสินค้าด้วยตนเอง ณ ห้างสรรพสินค้า ซูเปอร์มาร์เก็ต หรือตามท้องตลาดทั่วไปและจ่ายชำระสินค้าด้วยเงินสด แต่ปัจจุบันเทคโนโลยี มีความทันสมัยมากขึ้นจึงได้มีการพัฒนามาเป็นการซื้อขายผ่านระบบออนไลน์ หรือที่เราเรียกว่า พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ E-commerce การจ่ายเงินค่าสินค้าหรือบริการก็เปลี่ยนไปใช้วิธีการโอนเงินผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อความสะดวกคล่องตัวทั้งผู้ซื้อและผู้ขาย ซึ่งการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวนับว่าเป็นความท้าทายทางด้านนโยบายการจัดเก็บภาษีอากรเป็นอย่างมาก ทั้งภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ภาษีเงินได้นิติบุคคล ภาษีมูลค่าเพิ่ม และภาษีหัก ณ ที่จ่าย

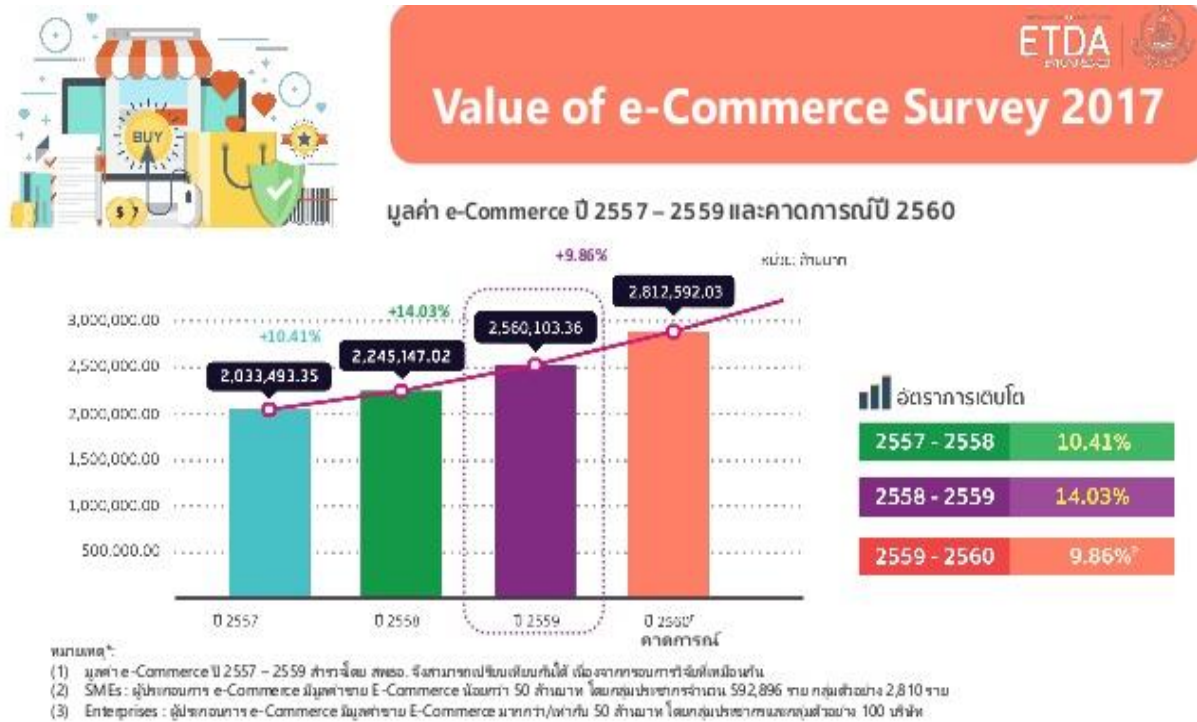
ภาพที่ 1 : จำนวนผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในประเทศไทยปี 2560

ที่มา : สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์(องค์การมหาชน) (สพธอ,2560). <https://www.etcha.or.th/content/thailand-internet-user-profile-2017-and-value-of-e-commerce-survey-in-thailand-2017-press-conference.html>

ดังแสดงในภาพ 1 พบว่าปี 2560 โดยภาพรวมผู้ใช้อินเทอร์เน็ตใช้เวลาไปกับการใช้อินเทอร์เน็ตในช่วงวันหยุดมากกว่าช่วงวันทำงาน/วันเรียนหนังสือ โดยใช้ในวันทำงาน/วันเรียนหนังสือโดยเฉลี่ยอยู่ที่ 6 ชม.30 นาทีต่อวันและในวันหยุดพักผ่อนโดยเฉลี่ยอยู่ที่ 6 ชม.48 นาทีต่อวัน ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับจำนวนการใช้อินเทอร์เน็ตในปี 2559 ที่ผ่านมาจะเห็นได้ว่าในปี 2559 ผู้ใช้อินเทอร์เน็ตมีการใช้อินเทอร์เน็ตโดยเฉลี่ยอยู่ที่ 6ชม. 24 นาทีต่อวัน ซึ่งต่ำกว่าปี 2560 (สพธอ,2560)

ภาพที่ 2 ผลการสำรวจมูลค่าพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ ปี 2560

ที่มา : สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์(องค์การมหาชน) (สพรอ,2560) <https://www.etcha.or.th/content/thailand-internet-user-profile-2017-and-value-of-e-commerce-survey-in-thailand-2017-press-conference.html>

ดังแสดงในภาพ 2 พบว่าในปี 2559 ประเทศไทยมีมูลค่า e-commerce ที่นับรวมมูลค่าการจัดซื้อจัดจ้างของภาครัฐจำนวนทั้งสิ้น 2,560,103.36 ล้านบาท ซึ่งเติบโตขึ้นจากปี 2558 สูงถึงร้อยละ 14.03 ในขณะที่ปี 2560 สามารถคาดการณ์มูลค่า e-commerce ที่นับรวมมูลค่าการจัดซื้อจัดจ้างของภาครัฐจำนวนทั้งสิ้น 2,812,592.03 ล้านบาท ซึ่งมีอัตราการเติบโตเพิ่มขึ้นจากปี 2559 คิดเป็นร้อยละ 9.86 (สพรอ,2560)

จากข้อมูลดังที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นได้ว่าธุรกิจ e-commerce โดยส่วนใหญ่จะมีทิศทาง การเติบโตขึ้นทุกปีโดยมี 3 ปัจจัยหลักได้แก่

ปัจจัยแรก มีผู้ประกอบการ e-commerce เข้าสู่ตลาดมากขึ้น จากรายงานผลการสำรวจปี 2560 ของสำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์(องค์การมหาชน) (ETDA) พบว่าในปี 2558 มีผู้ประกอบการ e-commerce จำนวน 527,324 ราย แต่ในปี 2559 มีผู้ประกอบการ e-commerce จำนวน 592,996 ราย เพิ่มขึ้นถึง 65,672 ราย(หรือคิดเป็นร้อยละ12.45)

ปัจจัยที่สอง การปรับตัวของผู้ประกอบการเข้าสู่ออนไลน์มากยิ่งขึ้น ในปัจจุบันผู้ประกอบการพยายามเรียนรู้และปรับตัวเพื่อเพิ่มยอดขายให้สูงขึ้นด้วยการเพิ่มช่องทางการขายออนไลน์เพื่อให้ผู้ซื้อสามารถเข้าถึงสินค้าและบริการได้หลากหลายช่องทางมากขึ้น รวมถึงการสั่งซื้อสินค้าและบริการได้หลากหลายช่องทางมากขึ้น รวมถึงการสั่งซื้อสินค้าในประเทศและต่างประเทศ เมื่อมีผู้ประกอบการเข้าสู่ธุรกิจออนไลน์หรือ e-commerce มากขึ้นผู้ซื้อก็ยังมีทางเลือกซื้อสินค้าและบริการที่หลากหลายในราคาคุ้มค่ามากที่สุด

ปัจจัยที่สาม ผู้ประกอบการสามารถขยายช่องทางการขายสินค้าและบริการออกสู่ตลาดต่างประเทศเพิ่มมากขึ้น โดยมีการค้าขายสินค้าและบริการไปยังภูมิภาคยุโรป อเมริกา ตะวันออกกลาง และเอเชีย ด้วยนโยบายจากแต่ละประเทศที่มีการลดข้อจำกัดและเงื่อนไขเพื่ออำนวยความสะดวกสำหรับการค้าขายข้ามพรมแดน(Cross-border)รูปแบบ

e-commerce อีกทั้งการเติบโตของเครือข่ายอินเทอร์เน็ตที่เชื่อมโยงผู้ประกอบการให้สามารถติดต่อสื่อสาร เจริญ และทำการค้าขายร่วมกันได้สะดวกมากยิ่งขึ้น (สพธอ,2560)

ปัญหาในการจัดเก็บภาษีอากรที่มีเทคโนโลยีเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้อง

ด้านผลกระทบต่อการจัดเก็บภาษีอากรของกรมสรรพากร จากการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีซึ่งเป็นผลทำให้เกิดธุรกิจออนไลน์ขึ้นมากมาย ซึ่งนับวันจะมีมูลค่าตลาดสูงขึ้นเรื่อยๆ (ดังแสดงภาพที่ 2) แต่เมื่อพิจารณาผลการจัดเก็บภาษีอากรพบว่าไม่สามารถจัดเก็บภาษีอากรในกลุ่มผู้ประกอบการธุรกิจออนไลน์ได้อย่างทั่วถึงและครอบคลุม ซึ่งทำให้รัฐสูญเสียรายได้เป็นจำนวนมาก ทั้งนี้เป็นผลสืบเนื่องจากระบบเทคโนโลยีสารสนเทศในปัจจุบันที่มีความทันสมัยมากขึ้นและการเข้าถึงข้อมูลผู้ประกอบการหรือการตรวจสอบเอกสารหลักฐานกระทำได้ยาก เนื่องจากมีระบบป้องกันข้อมูลหลายชั้นและสลับซับซ้อน โดยเฉพาะผู้ประกอบการที่อยู่ต่างประเทศ การหลีกเลี่ยงภาษีจึงสามารถกระทำได้ง่าย ดังนั้นจึงมีความเห็นว่า ควรศึกษาในเรื่องดังกล่าวเพื่อนำข้อมูลที่ได้ ไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาด้านเทคโนโลยีของกรมสรรพากรให้มีความทันสมัยเพื่อป้องกันการหลีกเลี่ยงภาษีโดยอาศัยช่องทางของเทคโนโลยีเป็นเครื่องมือในการหลีกเลี่ยงภาษีอากร ตลอดจนวิเคราะห์หาสาเหตุและเสนอแนวทางเพื่อใช้ในการวางแผนการบริหารจัดเก็บภาษีอากรจากธุรกิจบนโลกออนไลน์ได้อย่างเหมาะสมต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาถึงการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีที่มีผลกระทบต่อการจัดเก็บภาษีอากรของกรมสรรพากรจากธุรกิจบนโลกออนไลน์
2. เพื่อนำเสนอแนวทางการแก้ปัญหาและวิธีการจัดเก็บภาษีอากรจากธุรกิจบนโลกออนไลน์ ให้ก้าวทันกับความเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีในปัจจุบัน

ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) มีขอบเขตของการวิจัย ดังนี้

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา ศึกษาเกี่ยวกับความเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีที่เกิดขึ้นเพื่อให้ได้ข้อมูลพื้นฐานที่จะนำไปใช้เป็นแนวทางในการวางแผนการบริหารจัดเก็บภาษีอากรให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
2. ขอบเขตด้านประชากร ศึกษาและเก็บข้อมูลจากการสนทนากับเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานของกรมสรรพากร จำนวน 4-6 คน
3. ขอบเขตด้านระยะเวลาการวิจัยเก็บข้อมูลตั้งแต่วันที่ 16 มกราคม 2561 ถึงวันที่ 16 กุมภาพันธ์ 2561

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ผลการวิจัยที่ได้จะเป็นประโยชน์ต่อกรมสรรพากรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยผู้บริหารสามารถใช้เป็นแนวทางในการวางแผนการบริหารจัดเก็บภาษีอากรจากธุรกิจบนโลกออนไลน์ที่เป็นผลมาจากความเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีในปัจจุบันได้อย่างเหมาะสม
2. เจ้าหน้าที่สามารถวางแผนการทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

3. ใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงและพัฒนาด้านเทคโนโลยีของกรมสรรพากรให้มีความทันสมัยเพื่อป้องกันการหลีกเลี่ยงภาษีจากธุรกิจบนโลกออนไลน์
4. เป็นข้อมูลเบื้องต้นสำหรับผู้ที่จะศึกษาหรือทำการวิจัยต่อไป

วิธีดำเนินการวิจัย

รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ซึ่งได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับผลกระทบการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีต่อการจัดเก็บภาษีอากรของกรมสรรพากร โดยเก็บรวบรวมข้อมูล วิธีการศึกษาด้วยกระบวนการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสารหรือ การวิจัยเชิงเอกสาร (documentary research) โดยการทบทวนแนวความคิด ทฤษฎี และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง จากนั้น จึงเป็นการเก็บข้อมูลภาคสนามด้วยการสนทนาแบบตัวต่อตัว เพื่อให้ได้ข้อมูลตามสภาพความเป็นจริงและเป็นปัจจุบันที่สุด

ประชากรกลุ่มตัวอย่าง

เนื่องจากมีข้อจำกัดในเรื่องของระยะเวลาการศึกษา จึงใช้วิธีการเก็บข้อมูลโดยการสนทนาจากประชากรกลุ่มตัวอย่างจำนวน 4 – 6 คน ซึ่งเป็นบุคลากรของกรมสรรพากร

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยเลือกใช้รูปแบบของการสัมภาษณ์บุคลากรของกรมสรรพากรเป็นรายบุคคล โดยได้ตั้งคำถามปลายเปิดเพื่อให้ผู้สนทนาได้แสดงความคิดเห็นอย่างอิสระ ไม่มีการชี้นำด้วยคำตอบที่ถูกกำหนดไว้ล่วงหน้า ซึ่งตั้งประเด็นหลักๆ ที่ผู้วิจัยต้องการศึกษาตามหัวข้อเรื่องและวัตถุประสงค์เอาไว้ล่วงหน้าเพื่อให้เกิดความสอดคล้องและต่อเนื่องของคำถามโดยจะใช้คำถามหลักๆ เดียวกันกับคู่สนทนาทุกคน แต่อาจมีบางคำถามที่มีประเด็นใหม่เกิดขึ้นเฉพาะหน้าซึ่งเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกันหรือสอดคล้องกันก็จะตั้งคำถามที่นอกเหนือจากที่ได้เตรียมเอาไว้ตามสภาวะการณ์ในขณะนั้น แต่ทั้งนี้จะไม่เกินขอบเขตความต้องการในการศึกษาวิจัย ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ทบทวนแบบสัมภาษณ์ด้วยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากหนังสือ วารสาร เอกสารทางวิชาการต่างๆ และสืบค้นข้อมูลจาก Internet ที่เกี่ยวข้องกับแนวคิด ทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่จะศึกษา

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้สร้างแนวคำถามในการสนทนาตามที่ต้องการศึกษา โดยนำไปปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้มีความรู้ด้านภาษีอากร เพื่อตรวจสอบและให้ข้อเสนอแนะสิ่งที่ต้องแก้ไขหรือเพิ่มเติม แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข หรือเพิ่มเติมบางประเด็นในข้อคำถามเพื่อให้ถูกต้องเหมาะสม และครอบคลุมเนื้อหาทั้งหมด และสามารถเก็บข้อมูลได้ถูกต้องครบถ้วน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตัวเอง โดยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

ขั้นเตรียมการ

1. เตรียมอุปกรณ์สำหรับอัดเสียง(หากได้รับอนุญาต)
 2. เตรียมคอมพิวเตอร์ note book สำหรับใช้ระหว่างการสนทนา
 3. เตรียมแนวคำถามประเด็นหลัก ๆ ที่จัดทำขึ้นเพื่อใช้ในการสนทนา
 4. ศึกษาความรู้จากประมวลรัษฎากร บทความ งานวิจัย เอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้ในการสนทนา
- ตลอดจนทักษะที่จำเป็นในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ขั้นตอนการ

1. ผู้ทำการวิจัยได้แจ้งหัวข้อและวัตถุประสงค์ของการทำวิจัยต่อผู้สนทนา
2. ขออนุญาตในการใช้ note book พิมพ์บันทึกความคิดเห็นระหว่างการสนทนา โดยจะบันทึกเฉพาะความคิดเห็นที่เกี่ยวข้องกับคำถามตามประเด็นในแต่ละด้าน โดยมีลักษณะการสนทนาให้เป็นไปตามธรรมชาติไม่มีรูปแบบและความเป็นทางการเพื่อให้ผู้สนทนาไม่รู้สึกอึดอัดและไม่กล้าตอบคำถามหรือแสดงความคิดเห็น แต่มุ่งเน้นให้ได้ประเด็นในการสนทนาตามที่ต้องการศึกษา
3. ดำเนินการสนทนาโดยจะใช้เวลาในการสนทนาประมาณ 30-60 นาที ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความสะดวกของผู้สนทนาแต่ละราย
4. ระหว่างการสนทนาผู้ทำการวิจัยได้มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลกับผู้ให้ข้อมูลหรือผู้สนทนาเพื่อให้เกิดแนวความคิดใหม่ ๆ โดยให้ผู้สนทนาแสดงความคิดเห็นได้อย่างอิสระซึ่งอาจนำไปสู่ประเด็นคำถามใหม่ที่อาจเกิดขึ้นซึ่งมีความเกี่ยวเนื่องกัน
5. ทำการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลอีกครั้งก่อนทำการสนทนาครั้งต่อไป
6. ทำการสนทนาคนต่อไป ด้วยคำถามที่เหมือนกันแต่นำประเด็นหรือความเห็นที่คิดว่าจำเป็นและสำคัญที่ได้จากผู้สนทนาคนแรกไปสนทนากับคนที่สองด้วย เพื่อพิจารณาหรือเพิ่มเติมความคิดเห็นก่อนหน้านั้นโดยมุ่งหวังให้ตกผลึกทางความคิดที่อาจเป็นข้อสรุปหรือความเห็นที่อาจมีความตรงกันของปัญหาหรือแนวทางแก้ไขดังกล่าว
7. นำข้อมูลที่ได้มาแปลผลรายวัน
8. นำผลที่ได้จากการแปลผลกลับไปสอบถามกับผู้สนทนาที่ให้ข้อมูลอีกครั้งเพื่อยืนยัน ความถูกต้อง
9. ดำเนินการเช่นเดียวกันกับผู้สนทนาคนต่อไปจนมั่นใจว่าจะไม่ทำให้เกิดความแตกต่างหรือจนกว่าจะไม่พบข้อสงสัยหรือไม่มีข้อมูลใหม่เกิดขึ้น ที่เรียกว่า ข้อมูลอิ่มตัว (Data Saturation) จึงหยุดการสนทนาซึ่ง อดอง นัยพัณฑ์ (2548, หน้า 233) อธิบายว่า การอิ่มตัวของข้อมูล อาจเกิดจากข้อมูลที่รวบรวมมาได้มีลักษณะแบบแผนเป็น อย่างเดียวกัน (Emergence of Regularities) หรืออีกนัยหนึ่งคือข้อมูลที่เก็บรวบรวมมาได้ส่วนใหญ่มีลักษณะทับซ้อน สาระในประเด็นเดียวกัน

ตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูล(Trustworthiness)

ผู้ทำการวิจัยนำข้อมูลที่ได้เก็บรวบรวมมาตรวจสอบเพื่อให้แน่ใจว่าข้อมูลที่ได้รับนั้นถูกต้อง

และตรงกับสภาพความเป็นจริง โดยตรวจสอบใน 3 ลักษณะ ดังนี้

1. ตรวจสอบข้อมูลภายหลังการเก็บรวบรวมข้อมูล
 - 1.1 ตรวจสอบข้อมูลในระหว่างการเก็บรวบรวมข้อมูล
 - 1.2 พิจารณาความสอดคล้องและความถูกต้องครบถ้วนของข้อมูล ที่ได้ในแต่ละครั้ง
 - 1.3 แปลผลข้อมูลเบื้องต้น
 - 1.4 นำกลับไปให้ผู้ให้ข้อมูลตรวจสอบความถูกต้อง
 - 1.5 จัดหมวดหมู่ของข้อมูลที่ได้รับ และทบทวนให้ผู้ให้ข้อมูลฟังเพื่อตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล
2. ตรวจสอบข้อมูลกับอาจารย์ที่ปรึกษา

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ผู้ศึกษามีลำดับขั้นตอนในการวิเคราะห์ ดังนี้

1. แยกข้อมูลที่ได้ออกเป็นประเด็นหลักๆ ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย
2. เรียงลำดับความสำคัญและ คุณลักษณะของข้อมูล
3. นำข้อมูลที่ได้มาเปรียบเทียบความเหมือนและความต่างของผู้สนทนาแต่ละคน
4. เปรียบเทียบข้อมูลกับเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ไม่ว่าจะเป็นแนวคิด ทฤษฎี ผลงานวิจัยเพื่อให้ได้ความถูกต้องและตรงกับความเป็นจริง
5. เชื่อมโยงข้อมูลที่สอดคล้องเข้าด้วยกันเพื่อให้ได้ความชัดเจน สะดวกต่อการวิเคราะห์และเขียนรายงาน
6. วิเคราะห์ข้อมูลในลักษณะของการบรรยายแบบพรรณนาเชิงวิเคราะห์ (Analytical Descriptio) โดยพิจารณาถึงความเกี่ยวข้องของข้อมูลแต่ละด้านด้วยเหตุและผลอย่างรอบคอบ
7. อ้างอิงแหล่งที่มาของข้อมูลทุกประเภท

ดังนั้น ข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้จากการสนทนา และข้อมูลจากเอกสารต่างๆ (Document Research) จะถูกนำมาวิเคราะห์และประมวลผลโดยเชื่อมโยงความสัมพันธ์ในแง่ต่างๆ ตามข้อเท็จจริง ทั้งในเชิงเหตุและผล ซึ่งการวิเคราะห์จะออกมาในลักษณะของการพรรณนาเชิงวิเคราะห์ (Analytical Descriptio) ที่นำไปสู่คำตอบในการศึกษาและสรุปตามหลักวิชาการประกอบการเขียนรายงานเพื่อชี้ให้เห็นถึงผลกระทบการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีที่มีต่อการจัดเก็บภาชีอากรของกรมสรรพากร

ผลของการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการสนทนาสามารถแยกเป็นประเด็นสำคัญที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ คือผลกระทบที่เกิดจากความเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีต่อการจัดเก็บภาชีอากรของกรมสรรพากรจากธุรกิจบนโลกออนไลน์และแนวทางการแก้ปัญหาและวิธีการจัดเก็บภาชีอากรจากธุรกิจบนโลกออนไลน์

ผลกระทบที่เกิดจากความเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีต่อการจัดเก็บภาชีอากรของกรมสรรพากรจากธุรกิจบนโลกออนไลน์ ด้านบวก เทคโนโลยีในปัจจุบันช่วยให้การยื่นแบบแสดงรายการและการชำระภาชีมีความสะดวก รวดเร็วมากขึ้น ลดต้นทุนและงานของเจ้าหน้าที่ด้วยการนำข้อมูลที่มีอยู่ในระบบฐานข้อมูลของกรมสรรพากรมาช่วยในการตรวจสอบและติดตามภาชีจากธุรกิจบนโลกออนไลน์ ด้านลบ ความทันสมัยของเทคโนโลยีเป็นช่องทางในการหลีกเลี่ยงภาชีอีกทางหนึ่ง เนื่องจากการเข้าตรวจสอบติดตามการเก็บภาชีทำได้ยากเพราะขั้นตอนในการเข้าถึงข้อมูลส่วนบุคคลมีความยุ่งยากซับซ้อน

แนวทางแก้ไขและวิธีการจัดเก็บภาษีอากรจากรัฐกิจบนโลกออนไลน์ คือ ควรมีการประชาสัมพันธ์ ไขกฏหมาย ยกเลิกกฏหมายเรื่องการยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่มกรณีนำเข้าสินค้าที่มีมูลค่าไม่เกิน 1,500 บาท และเพิ่มบทลงโทษ ลดอัตราภาษี นำระบบ e-payment หรือ prompt pay มาใช้ในการจ่ายเงินค่าสินค้า แทนการจ่ายเงินสดควรปรับปรุงหรือพัฒนาระบบเทคโนโลยีของกรมสรรพากรให้ทันสมัยและมีประสิทธิภาพมากขึ้น ตลอดจนตั้งหน่วยงานใหม่ขึ้นมาดูแลโดยตรง

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

สรุปผลการศึกษา

1. การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีช่วยให้การยื่นชำระภาษีมีความสะดวก รวดเร็วมากขึ้น ลดต้นทุนและงานของเจ้าหน้าที่ด้านการตรวจสอบสามารถติดตามภาษีจากรัฐกิจบนโลกออนไลน์ได้ง่ายถ้ามีฐานข้อมูลอยู่ในระบบ แต่ก็ทำให้การตรวจสอบติดตามภาษีจากรัฐกิจบนโลกออนไลน์ของผู้ประกอบการที่อยู่นอกระบบกระทำได้ยากเช่นกัน เนื่องจากขั้นตอน ในการเข้าถึงข้อมูลส่วนบุคคลมีความยุ่งยากซับซ้อน ทั้งนี้เป็นเพราะมีการป้องกันการเข้าถึงข้อมูลด้วยรหัสส่วนตัว

2. แนวทางการแก้ปัญหาและวิธีการจัดเก็บภาษีอากรจากรัฐกิจบนโลกออนไลน์ มีประเด็นที่สำคัญอยู่ 3 ประเด็นหลัก ดังนี้

2.1 จัดตั้งหน่วยงานใหม่เพื่อรับผิดชอบดูแลรัฐกิจบนโลกออนไลน์โดยเฉพาะ

2.2 ปรับปรุงระบบเทคโนโลยีให้ทันสมัย

2.3 ใช้มาตรการทางกฎหมายในการแก้ไขปัญหา เช่น การบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจัง

เพิ่มบทลงโทษ

อภิปรายผล

จากสรุปผลการศึกษาพบว่าประเด็นที่น่าสนใจสามารถนำมาอภิปรายผล โดยแยกเป็น 2 หัวข้อดังนี้

1. การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีส่งผลกระทบต่อการจัดเก็บภาษีอากรของกรมสรรพากรทั้ง 2 ด้าน คือ ด้านบวกและด้านลบ ด้านบวกพบว่าความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีช่วยให้การยื่นชำระภาษี มีความสะดวก รวดเร็ว และช่วยลดต้นทุนของผู้เสียภาษีและกรมสรรพากร สอดคล้องกับงานวิจัยของ ธงไชย สุรินทร์วรังกูร(2555) ที่พบว่า ข้อดีของการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศสำหรับการจัดการความรู้ในองค์กรได้แก่ ความสะดวก รวดเร็ว การนำความรู้ไปใช้ ประโยชน์ การใช้งานง่าย ความถูกต้องเชื่อถือได้ เป็นการช่วยลดต้นทุนด้านค่าใช้จ่ายในการเดินทาง และลดต้นทุนของกรมสรรพากรด้านการติดตามตรวจสอบภาษี โดยเป็นไปตามหลักทฤษฎีการจัดเก็บภาษีอากรที่ดีของ อัดัม สมิท(Adam Smith) ที่ได้กล่าวถึงหลักความสะดวกในการเสียภาษีและหลักการประหยัดในการจัดเก็บ ไว้ในหนังสือเรื่อง An Inquiry into the Nature and Causes of the Wealth of Nation แต่ขณะเดียวกันเทคโนโลยีเองก็มีด้านลบด้วยเช่นกันซึ่งนั่นก็คือความยุ่งยากซับซ้อนในการเข้าถึงข้อมูลเนื่องจากในการเข้าสู่ระบบต้องใช้รหัสส่วนตัวของแต่ละบุคคล ซึ่งเป็นอุปสรรคและความยากลำบากต่อการติดตามจัดเก็บภาษีของกรมสรรพากรหากผู้ประกอบการรายดังกล่าวไม่เข้าสู่ระบบการเสียภาษี สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิชชุดา นาราทรพย์ (2558) พบว่าการซื้อขายผ่านทางพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์นั้นการตรวจสอบเอกสารหลักฐานต่างๆเป็นไปได้ยากหากผู้ประกอบการไม่เข้าสู่ระบบการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มอย่างถูกต้อง

2. แนวทางการแก้ปัญหาและวิธีการจัดเก็บภาษีอากรจากธุรกิจบนโลกออนไลน์ พบว่ามีประเด็นหลักที่น่าสนใจ 2 ประเด็นคือ ประเด็นแรก การจัดตั้งหน่วยงานใหม่เพื่อดูแลรับผิดชอบเกี่ยวกับธุรกิจ บนโลกออนไลน์หรือ e-commerce โดยเฉพาะ ควรมีแนวทางที่ชัดเจนและสอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงทางสังคมปัจจุบันที่เปลี่ยนแปลงไปตามเทคโนโลยีที่เติบโตอย่างรวดเร็ว ตามหลักทฤษฎีของ (William F. Ogburn) ที่ได้อธิบายว่าการเปลี่ยนแปลงทางสังคมนั้นเกิดจากปัจจัยทางเทคโนโลยีที่มีชื่อเสียงมากดังที่ผู้วิจัยได้กล่าวไว้ในบทที่ 2 จึงเห็นควรจัดตั้งหน่วยงานขึ้นมาใหม่อีก 1 กอง คือ กองบริหารภาษีธุรกิจ e-commerce เพื่อดูแลรับผิดชอบเฉพาะธุรกิจ e-commerce เพียงอย่างเดียว สอดคล้องกับงานวิจัยของวิชุดา นาราททรัพย์(2558)ที่เห็นว่าควรจัดตั้งหน่วยงานที่แยกย่อยออกมาจากกรมสรรพากรเพื่อดูแลรับผิดชอบเฉพาะกรณีของผู้ประกอบการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์

ประเด็นที่สอง ปรับปรุงระบบเทคโนโลยีให้ทันสมัยโดยนำเทคโนโลยีที่มีอยู่ในโลกปัจจุบันมาช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษี สอดคล้องกับงานวิจัยของ วีรศักดิ์ เครือเทพ(2548) เสนอแนะว่าควรนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในตลอดกระบวนการจัดเก็บภาษี ซึ่งเป็นไปตามหลักทฤษฎีของ William F. Ogburn ฐานคติ ประการที่ 2 กล่าวว่าการประดิษฐ์สิ่งใหม่จะเป็นเหตุให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ กล่าวคือ เทคนิคใหม่ๆ จะทำให้การผลิตเพิ่มขึ้น การวิภาคสินค้าและบริการก็กระจายออกไปในสังคมมากขึ้น ซึ่งเปรียบเทียบกับ การปรับปรุงพัฒนาระบบเทคโนโลยีของกรมสรรพากร ให้ทันสมัยหรือนำเทคโนโลยีสมัยใหม่ในปัจจุบันเข้ามาช่วยในการทำงานของเจ้าหน้าที่ก็จะส่งผลให้มีเงินภาษีที่เพิ่มขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิชุดา นาราททรัพย์(2558) พบว่าวิธีการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มเป็นไปตามหลักความมีประสิทธิภาพในการจัดเก็บนั้น ค่าใช้จ่ายควรต้องต่ำที่สุดโดยนำเทคโนโลยีใหม่ๆ มาใช้ในการตรวจสอบการหนีภาษี

ข้อเสนอแนะ

ด้านโครงสร้าง ขอเสนอให้จัดตั้งกลุ่มงานใหม่ที่แยกออกจากกองต่างๆ อย่างชัดเจน

ด้านเทคโนโลยี ควรเร่งปรับปรุงประสิทธิภาพระบบเทคโนโลยีของกรมสรรพากรให้รวดเร็ว ทันสมัย และนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาขับเคลื่อนภารกิจและยุทธศาสตร์ของกรมสรรพากรให้บรรลุเป้าหมาย

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

1. ต้องปรับปรุงแก้ไขกฎหมายโดยบังคับให้ผู้ประกอบการที่อยู่นอกราชอาณาจักรที่เข้ามาประกอบกิจการในประเทศไทยเป็นการชั่วคราวหรือให้บริการในต่างประเทศแต่มีการให้บริการนั้นในประเทศไทยมีหน้าที่ต้องจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มในประเทศทุกกรณีโดยผ่านตัวแทนในประเทศไทย โดยทั้งนี้จะต้องยกเลิกมาตรา 85/3 ด้วย

2. กำหนดให้ผู้ขายจะต้องจดทะเบียนผ่านแพลตฟอร์มกับผู้ให้บริการบน website ก่อน โดยผู้ให้บริการเหล่านี้จะเป็นตัวกลางระหว่างผู้ซื้อและผู้ขายจดทะเบียน ตามแนวทางของประเทศจีน ดังนี้

แนวทางการจัดเก็บภาษีจากธุรกิจพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของประเทศจีน

บริษัท NAMU LIFE (Beijing) Trading จำกัด.(2016) “โครงการศึกษาภาวะเปรียบเทียบและแนวทางการขยายตลาดสินค้าและบริการไทยในตลาดจีนผ่านช่องทางอิเล็กทรอนิกส์”. ค้นเมื่อ 31 มีนาคม 2561, จาก http://www.dbd.go.th/download/ecommerce_file/pdf/ReportChina%20EC.pdf ได้ศึกษา การขายสินค้า E-commerce ของจีนพบว่าปัจจุบันประเทศจีนแบ่งช่องทางการเข้าสู่ตลาดพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ออกเป็น 2 ช่องทาง คือ

1. ช่องทางพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์แบบทั่วไป(ช่องทาง E-commerce แบบทั่วไป)
2. ช่องทางพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ข้ามประเทศ(ช่องทาง Cross Border E-commerce)

ในที่นี้ผู้วิจัยขอศึกษาในช่องทางที่ 2 เนื่องจากเป็นช่องทางสำหรับผู้ประกอบการที่จดทะเบียนในต่างประเทศที่ต้องการเข้าสู่ตลาดออนไลน์ในประเทศจีนเพื่อนำมาเปรียบเทียบกับประเด็นปัญหาของประเทศไทยกรณีการจับเก็บภาษีพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์จากผู้ประกอบการต่างประเทศ

จากการศึกษาการประกอบธุรกิจพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ข้ามประเทศ (ช่องทาง Cross Border E-commerce) พอสรุปได้ว่า ประเทศจีนออกกฎระเบียบพิเศษเพื่อช่วยผ่อนผันมาตรการต่างๆ ให้กับผู้ประกอบการที่จดทะเบียนในต่างประเทศที่ต้องการเข้าสู่ตลาดออนไลน์ในประเทศจีนสำหรับการจัดตั้งและขายสินค้าผ่านช่องทาง Cross Border E-commerce โดยไม่จำเป็นต้องจดทะเบียนจัดตั้งบริษัท ในประเทศจีนโดย ซึ่งผู้ให้บริการแพลตฟอร์มแต่ละรายจะมีระบบการชำระเงินและการชำระบัญชีที่นำเชื่อถือโดยผ่านตัวกลางในการดำเนินการชำระเงิน เช่น Alipay ของ Alibaba Group โดยการโอนเงินค่าสินค้าจากผู้ซื้อจะโอนเป็นสกุลเงินหยวนส่วนด้านผู้ขายระบบจะโอนให้เป็นสกุลเงินต่างประเทศ ทั้งนี้ใช้สกุลเงินดอลลาร์สหรัฐเป็นสกุลเงินหลักในการคำนวณอัตราแลกเปลี่ยน ซึ่งข้อดีสำหรับผู้ประกอบการที่ใช้ช่องทาง Cross Border E-commerce ก็คือเข้าสู่ตลาดจีนได้อย่างรวดเร็ว ช่วยลดขั้นตอนและความเข้มงวดในการตรวจมาตรฐานสินค้านำเข้า ลดค่าใช้จ่าย ลดระยะเวลาในการนำสินค้า สินค้าถึงมือผู้บริโภคโดยเร็ว เนื่องจากผู้ประกอบการสามารถนำสินค้าไปเก็บไว้ในคลังสินค้าทัณฑ์บน (Bonded Warehouse) ก่อน โดยจะยังไม่มีการเก็บภาษีนำเข้าจนกว่าสินค้าออกจากคลังสินค้าทัณฑ์บนและมีการขายสินค้าจริง ซึ่งผู้ประกอบการจะเป็นผู้จ่ายค่าขนส่งสินค้าที่รวมค่าบริการจัดส่งสินค้าและค่าจัดเก็บสินค้าในคลังสินค้าทัณฑ์บนให้กับผู้ให้บริการแพลตฟอร์ม

ภาษีมูลค่าเพิ่ม

สำหรับการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มจากบริษัทที่จดทะเบียนจัดตั้งในต่างประเทศที่เข้าสู่ช่องทาง Cross Border E-commerce จะเสียภาษีมูลค่าเพิ่มในอัตราร้อยละ 70 ของอัตราภาษีมูลค่าเพิ่มของสินค้านั้น (หมายความว่า หากสินค้านั้นมีภาษีมูลค่าเพิ่ม 10 บาทจะเสียภาษีเพียง 7 บาท) หรือคิดเป็นอัตรากาสิโนเท่ากับร้อยละ 11.9 สำหรับสินค้าทั่วไป ซึ่งสินค้าทั่วไปเสียภาษีในอัตราร้อยละ 17 และร้อยละ 13 สำหรับสินค้า 19 หมวด อาทิ สินค้าเกษตร เครื่องจักร ถ่านหิน หนังสือ (ในกรณีภาษีนำเข้าจะไม่มีการเรียกเก็บ เว้นแต่ กรณีที่ยอดการซื้อสินค้าเกินกว่าที่กฎหมายกำหนดคือ 2,000 หยวนต่อการซื้อหนึ่งครั้งและ 20,000 หยวนต่อปี)

ฐานราคาสินค้าที่นำมาใช้ในการคำนวณภาษี

ฐานราคาสินค้าที่นำมาใช้ในการคำนวณภาษีของสินค้านำเข้าและจำหน่ายผ่านช่องทาง Cross Border E-commerce คือ ฐานราคาสินค้า = ราคาสินค้าปลีก + ค่าขนส่ง + ค่าประกันภัย

จากแนวทางการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มของประเทศจีน ผู้วิจัยมีความเห็นดังนี้

1. การให้ผู้ประกอบการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ทุกรายไม่ว่าจะเป็นผู้ประกอบการในประเทศหรือผู้ประกอบการต่างประเทศดำเนินธุรกิจบนโลกออนไลน์โดยผ่านแพลตฟอร์มจากผู้ให้บริการที่จดทะเบียนถูกต้องกับทางราชการ ผู้วิจัยมีความเห็นว่า กฎเกณฑ์นี้จะสามารถสร้างนวัตกรรมในเชิงกระบวนการด้านต่างๆ เช่น การสืบค้นข้อมูล และการประมวลผลทำได้สะดวกรวดเร็ว สามารถรวบรวมข้อมูลได้อย่างเป็นระบบและนำไปใช้ในการกำหนดยุทธศาสตร์เพื่อวางแผนการบริหารจัดการภาษีอากรได้อย่างยั่งยืน นอกจากนี้ยังเชื่อมโยงข้อมูลกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อนำไปบูรณาการได้โดยง่าย ทำให้ได้ข้อมูลที่มีประสิทธิภาพ ทั้งยังประหยัดเวลาและค่าใช้จ่ายเป็นจำนวนมาก

2. การสร้างช่องทาง Cross Border E-commerce ของประเทศจีนสำหรับบริษัทที่จดทะเบียนจัดตั้งในต่างประเทศ โดยการให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีโดยไม่ต้องจดทะเบียนจัดตั้งในประเทศจีนเพียงแต่จดทะเบียนผ่านผู้ให้บริการแพลตฟอร์มที่มีอยู่ในประเทศจีน ผู้วิจัยมีความเห็นว่า เป็นการลดขั้นตอนและความยุ่งยากในการจดทะเบียนกับภาครัฐ ทำให้ผู้ประกอบการได้รับความสะดวกรวดเร็วในการดำเนินธุรกิจถือเป็นการสร้างแรงจูงใจในการเข้าสู่ระบบภาษีอากรได้เป็นอย่างดี และสามารถรวบรวมข้อมูลของผู้ประกอบการไว้อย่างเป็นระบบ ง่ายต่อการตรวจสอบและติดตามจัดเก็บภาษี

3. การชำระราคาสินค้าผ่านระบบการชำระเงินโดยผ่านตัวกลางในการดำเนินการชำระเงิน ผู้วิจัยมีความเห็นว่า กฎเกณฑ์นี้ช่วยให้ก้าวเข้าสู่สังคมไร้เงินสดอย่างเต็มรูปแบบโดยอัตโนมัติ การใช้จ่ายใช้สอยคล่องตัวและสะดวกขึ้น นอกจากนี้ยังช่วยลดต้นทุนในการผลิตแบงค์และเหรียญ รัฐบาลมีเงินลงทุน ในการพัฒนาประเทศได้เร็วขึ้น ช่วยผลักดันเศรษฐกิจให้มีการหมุนเวียนและเติบโต ส่งผลให้ GDP ของประเทศเพิ่มขึ้นที่สำคัญสามารถจัดเก็บภาษีได้อย่างทั่วถึง เนื่องจากกรมสรรพากรสามารถติดตามตรวจสอบช่องทางทางการเงินได้ง่ายและรวดเร็ว

4. การลดอัตราภาษีมูลค่าเพิ่มสำหรับช่องทาง Cross Border E-commerce ของประเทศจีน เหลือเพียงร้อยละ 70 ของอัตราภาษีมูลค่าเพิ่มของสินค้านั้น ถึงแม้ว่าอัตราภาษีมูลค่าเพิ่มจะหายไปร้อยละ 5.1 จากการจัดเก็บในอัตราปกติที่ร้อยละ 17 ผู้วิจัยมีความเห็นว่า จะส่งผลดีต่อเศรษฐกิจโดยรวมเพราะจะช่วยส่งเสริมและกระตุ้นการลงทุนให้มีอัตราการขยายตัวของภาคเอกชนเพิ่มขึ้นและช่วยเพิ่มปริมาณการซื้อขายสินค้าในตลาด E-commerce เนื่องจากมีการจ่ายภาษีน้อยลง ทำให้มีเงินทุนหมุนเวียนในระบบมากขึ้น นอกจากนี้ธุรกิจยังฟื้นตัวจากการลดต้นทุนทางการเงิน และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันเนื่องจากภาระทางภาษีลดลง ซึ่งส่งผลให้อัตราการขยายตัวของ GDP เพิ่มขึ้นได้

สุดท้ายเม็ดเงินภาษีก็จะกลับเข้ามาสู่ระบบซึ่งอาจจะมากกว่าที่หายไปจากการลดอัตราภาษีมูลค่าเพิ่ม (ข้อมูลผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศของจีนปี 2016 GDP ขยายตัวอยู่ที่ร้อยละ 6.7 และปี 2017 GDP มีอัตราการขยายตัวเพิ่มขึ้นอยู่ที่ร้อยละ 6.9)

ที่มา : <http://www.thaiembbeij.org/thaiembbeij/th/republic-of-china/overview-of-china/china-economy.php>, <http://www.ryt9.com/s/iq28/2769417>

จากข้อสรุปของแนวทางดังกล่าว ผู้วิจัยเห็นว่าสามารถนำมาปรับใช้และกำหนดเป็นยุทธศาสตร์ของกรมสรรพากรเพื่อวางแนวทางในการบริหารการจัดเก็บภาษีอากรในอนาคตได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ควรวิจัยเรื่อง “การนำระบบแพลตฟอร์มมาใช้สำหรับการเป็นผู้ประกอบการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของไทย” เพื่อนำมาใช้ในการบริหารจัดการจัดเก็บภาษีอากรได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้เพื่อเพิ่มเม็ดเงินภาษีและนำผู้ประกอบการเข้าสู่ระบบได้อย่างยั่งยืนต่อไป

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยฉบับนี้สามารถสำเร็จลุล่วงได้ด้วยความเมตตาและความอนุเคราะห์ในการให้คำปรึกษาแนะนำจาก ท่านอาจารย์ ดร.ศุภสิทธิ์ จารุพัฒน์หิรัญ ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาของงานวิจัยฉบับนี้ โดยได้สละเวลาให้คำปรึกษา แนะนำ ขั้นตอน กระบวนการ ตลอดจนความรู้และข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการจัดทำงานวิจัย และแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ เพื่อให้งานวิจัยมีความถูกต้องสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ขอขอบคุณผู้เกี่ยวข้องทุกท่านทั้งที่กล่าวนามและมีได้กล่าวนาม ตลอดจนผู้บังคับบัญชาและเพื่อนร่วมงาน ของผู้วิจัยที่ให้การสนับสนุน เอื้อเฟื้อข้อมูล และให้ความช่วยเหลือด้านต่างๆ เป็นอย่างดี ซึ่งทำให้งานวิจัยฉบับนี้สำเร็จ ลุล่วงไปได้ด้วยดี

คุณค่าและบุญกุศลอันพึงมีจากงานวิจัยฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณบิดา มารดา ครูอาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่าน

สุดท้ายนี้ หากมีสิ่งใดขาดตกบกพร่องหรือผิดพลาดประการใดผู้วิจัยกราบขออภัยไว้ ณ ที่นี้และหวังว่า งานวิจัยฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ไม่มากนักน้อยสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและผู้สนใจที่จะศึกษาต่อไป

เอกสารอ้างอิง

ภาษาไทย

กลุ่มนักวิชาการภาษีอากร. (2557). ภาษีอากรตามประมวลรัษฎากร 2557. กรุงเทพฯ: เรือนแก้วการพิมพ์.
กษมา ตันติวรวงศ์. (2556). “ก้าวให้ทันภาระภาษี กันโลกธุรกิจ Onlineสรรพากรสาส์น,”

กรมสรรพากร, 60(3).

กิตติ ภัคตีพัฒนะกุล. (2546). คัมภีร์ระบบสารสนเทศ. กรุงเทพฯ: เคทีพี คอมพ์ แอนด์ คอนซัลท์.

จงรัก ระรวยทรง. (2533). จากภาษีมูลค่าเพิ่ม. กรุงเทพฯ: นิตินธรรม.

จิรศักดิ์ รอดจันทร์. (2556). ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา: หลักการและบทวิเคราะห์. กรุงเทพฯ:

แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เจริญ ธฤติมานนท์. (2533). “ปัญหาเกี่ยวกับภาษีการค้าและภาษีมูลค่าเพิ่ม,” สรรพากรสาส์น,

กรมสรรพากร, 37 (9).

บุญธรรม ราชรักษ์. (2552). ทฤษฎีภาษีอากร The Theory of Taxation. กรุงเทพฯ: ทีทีเอ็น.

ประกาศอธิบดี (ฉบับที่ 8). ประมวลรัษฎากร.

พิชาติ เกษเรือง, เพ็ญสุข สังขสุบรรณ, ลักษณะณ วงศ์ศุภสวัสดิ์, และเสาวคนธ์ มีแสง. (2543).

“ภาษีอากรกับพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์,” สรรพากรสาส์น กรมสรรพากร, 47(4).

เพชรรัตน์ สุภณมิตรกุลกิจ. (2545). “เปิดตัวกฎหมายภาษีมูลค่าเพิ่มเกี่ยวกับพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์

ฉบับแรกของโลก,” สรรพากรสาส์น กรมสรรพากร, 48(7).

ไพจิตร โรจนนิช. (2530). “ภาษีมูลค่าเพิ่มในประเทศไทย,” สรรพากรสาส์น กรมสรรพากร, 34(9).

รองผู้อำนวยการโครงการปริญญาโททางการเงิน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. (2543). “พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์

ทรอนิกส์เครื่องมือการค้าสำหรับประเทศไทย,” สรรพากรสาส์น กรมสรรพากร, 47(6).

รองผู้อำนวยการโครงการปริญญาโททางการเงิน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. (2543). “พาณิชย์

อิเล็กทรอนิกส์ เครื่องมือการค้าสำหรับประเทศไทย,” สรรพากรสาส์น กรมสรรพากร, 47(6).

รังสรรค์ ณะพรพันธุ์. (2527). “คำนิยามของภาษีอากร: พรมแดนแห่งความรู้,” สรรพากรสาส์น, 31 (5).

รังสรรค์ ณะพรพันธุ์. (2533). “ภาษีมูลค่าเพิ่มคืออะไร,” สรรพากรสาส์น กรมสรรพากร, 37(5).

ลักษณะณ วงศ์ศุภสวัสดิ์. (2543). “พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์กับภาษีอากร,” สรรพากรสาส์น

กรมสรรพากร, 47(5).

<http://www.100ec.cn/>

<http://www.cnnic.net.cn/>

<http://www.ryt9.com/s/iq28/2769417>

<http://www.thaibizchina.com/thaibizchina/th/about-china/economy.php>

<http://www.thaiembbeij.org/thaiembbeij/th/republic-of-china/overview-of-china/china-economy.php>